

**UCHWAŁA NR XLVII/314/2022
RADY GMINY W NAGŁOWICACH**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na obszarze Gminy Nagłowice na 2023 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) Rada Gminy w Nagłowicach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na obszarze Gminy Nagłowice na 2023 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nagłowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Szczepan Treter

**GINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA 2023 ROK**

WSTĘP

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.) nakłada na samorząd lokalny obowiązek uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii oraz zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym w celu minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i uzależnień od zachowań.

Program został opracowany z uwzględnieniem sporządzonej w 2022 r. Diagnozy czynników ryzyka i czynników chroniących, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji zastępczych w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Reja w Nagłowicach oraz na podstawie Diagnozy Środowiska Lokalnego.

Z powyższych źródeł wynika, że:

- 1) około 3% mieszkańców Gminy Nagłowice jest uzależniona od alkoholu;
- 2) wśród uczniów w wieku 12-13 lat pierwsze doświadczenie z alkoholem miało 16% badanych, a w wieku 14-15 lat – 22 %, zaś w grupie uczniów 16-18 lat aż 69% jest po inicjacji alkoholowej;
- 3) do zażycia narkotyku co najmniej raz w życiu przyznało się 3% uczniów w wieku 12-13 lat oraz w wieku 14-15 lat. Problem zażywania narkotyków dotyczy uczniów będących w grupie 16-18 lat, z których co dziesiąta osoba przyznała się do zażycia kiedykolwiek narkotyku;
- 4) 3% uczniów w grupie wiekowej 12-13 lat miało kontakt z dopalaczami. W grupie 14-15 lat kontakt z dopalaczami miało 5%. Problem zażywania dopalaczy wśród najstarszej grupy uczniów wynosi 8%;
- 5) 28% badanych dorosłych mieszkańców Gminy Nagłowice zadeklarowało, że w ogóle nie pije alkoholu, 11% wskazało, że pije alkohol więcej niż jeden raz w tygodniu, a 1% mieszkańców pije każdego dnia. Rozpatrując problem w podziale na wiek największy odsetek osób pijących alkohol jest w grupie wiekowej od 27 do 45 lat – 73%, natomiast wśród osób w wieku od 46 do 65 lat do picia przyznało się 71% badanych. Najmniej osób pijących jest w grupie wiekowej od 19 do 26 lat – 68%. Odsetki te są jednak względnie porównywalne. Wśród osób pijących często – kilka razy w tygodniu lub codziennie – występują istotne różnice pomiędzy grupami wiekowymi. Najczęściej piją reprezentanci grupy najmłodszej i średniej (11% pije kilka razy w tygodniu). W najstarszej grupie wiekowej więcej niż raz w tygodniu pije 5% ankietowanych. We wszystkich grupach wiekowych dominuje styl picia okazjonalny (kilka razy w roku);
- 6) 13% osób dorosłych przyznało, że przynajmniej raz zażyło narkotyki. Natomiast w podziale na grupy wiekowe, największy odsetek zażywających narkotyki stanowią osoby w wieku 19-26 lat. W 2021 r. współczynnik ten wyniósł aż 24%. W środkowej grupie wiekowej 6% badanych zażywało kiedykolwiek narkotyki, a wśród najstarszych respondentów 5%;
- 7) 40% badanych uczniów w wieku 12-13 lat i 38% w wieku 14-15 lat doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. W najstarszej grupie wiekowej 16-18 lat wskaźnik ten maleje do 28%. Do zjawiska przemocy rówieśniczej dochodzi zwykle na terenie placówki szkolnej lub w jej bliskim otoczeniu;

- 8) spośród badanych dorosłych mieszkańców Gminy Nagłowice 42 osoby przyznało, że w ich rodzinach występuje problem przemocy. Największy odsetek respondentów, 31 osób, łączy występowanie przemocy w swojej rodzinie ze spożywaniem alkoholu, 5 osób wskazało na zaburzenia emocji i zaburzenia psychiczne, 4 narkotyki, a 3 osoby dopalacze jako środki wyzwalające agresję.
- 9) 6% mieszkańców korzysta z pomocy społecznej

Źródła finansowania

Ustawodawca wskazał gminom główne źródło pozyskania środków finansowych na realizację wskazanych zadań własnych. Jest to dochód gminy pochodzący z opłat za korzystanie z zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych, który nie może być przeznaczony na inne cele. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat, są ściśle powiązane z realizacją gminnego programu i nie mogą być przeznaczone na inne zadania, niezwiązane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

W realizacji zadań zawartych w programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1608);
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)

Cele programu

W programie uwzględnia się cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 oraz rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Celem głównym programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z uzależnień substancjonalnych (nadużywanie napojów alkoholowych, używanie innych środków psychoaktywnych) oraz uzależnień niesubstancjonalnych (m.in. od Internetu, jedzenia, pracy, zakupów, hazardu) poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Nagłowice oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cele szczegółowe:

- Większa wiedza i świadomość społeczna na temat alkoholizmu, narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz możliwych skutków i sposobów zapobiegania tym zjawiskom.
- Szerszy dostęp do oferty pomocowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i uzależnień behawioralnych.
- Kontrola rynku sprzedaży napojów alkoholowych mająca na celu wyeliminowanie nierzetelnych sprzedawców.
- Edukacja społeczna ukierunkowana na zagrożenia związane ze spożywaniem alkoholu, używaniem narkotyków oraz uzależnieniami niesubstancjonalnymi.
- Ograniczenie zjawiska sięgania po alkohol przez dzieci i młodzież.
- Tworzenie alternatywnych form spędzenia wolnego czasu przez dzieci i młodzież.

- Eliminowanie czynników destabilizacji życia rodzinnego.
- Partnerstwo w dążeniu do wypracowania skutecznych metod rozwiązań w profilaktyce środowiskowej.

Warunkami niezbędnymi do osiągnięcia wyżej wymienionych celów są:

- 1) zwiększenie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 2) zapewnienie mieszkańcom gminy, w szczególności dzieciom i młodzieży, dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych promujących zdrowy styl życia oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu, narkotyków, innych substancji odurzających oraz czynników powodujących uzależnienia behawioralne.
- 3) zmiana zachowań i postaw mieszkańców gminy i instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem, narkotykami, substancjami odurzającymi oraz uzależnieniami behawioralnymi.
- 4) budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwym postępowaniem osób nadużywających alkoholu i używających środków psychoaktywnych (w szczególności przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Zadania programu i sposoby ich realizacji

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobyte podczas dotychczasowej realizacji pozwalają na dokładniejsze poznanie środowiska lokalnego i jego potrzeb.

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków .

1. Wczesne rozpoznawanie problemów zdrowotnych związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków.
2. Zwiększenie dostępności do terapii behawioralnej.
3. Zdiagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków, zarówno dorosłych jak i dzieci.
4. Udzielanie informacji na temat możliwości leczenia uzależnienia.
5. Motywowanie do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, udzielanie informacji o działających grupach wsparcia.
6. Umożliwienie kontaktu osób nadużywających alkoholu i narkotyków oraz współuzależnionych z psychologiem, lekarzem specjalistą oraz specjalistą terapii uzależnień.
7. Utrzymywanie i finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień dla osób uzależnionych i ich rodzin, oferującego pomoc w zakresie terapii uzależnień oraz wsparcie i motywowanie do utrzymania abstynencji.
Działalność Punktu ma na celu zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu.
8. Podejmowanie czynności zmierzających do wydawania orzeczenia sądu o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku podania się leczeniu w placówce leczenia otwartego bądź szpitalnego, ponoszenie kosztów sporządzania opinii przez biegłego psychiatrę i psychologa w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, pokrywanie opłat za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego w Jędrzejowie

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Dofinansowanie pracy terapeutycznej z rodziną, objęcie pomocą terapeutyczną rodziny z problemem alkoholowym.
2. Zakup programów zdrowotnych lub świadczeń dla osób współuzależnionych.
3. Wsparcie poprzez zakup programów profesjonalnej pomocy dla DDA.

4. Pokrycie kosztów szkoleń dotyczących współpracy służb i instytucji związanych z wdrożeniem procedur interwencji w przypadkach przemocy w rodzinie.
5. Dofinansowanie kursów i szkoleń członków GKRPA, pracowników socjalnych służących podnoszeniu ich kompetencji w zakresie zagadnień związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
6. Prowadzenie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

III. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego:

1. rozpowszechnianie wiedzy (plakaty, ulotki, broszury) o możliwościach i procedurze administracyjno-prawnej kierowania osób uzależnionych na leczenie.
2. zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej terapeutycznej dla członków rodzin, w których występuje problem uzależnienia od narkotyków poprzez nawiązanie współpracy z psychologiem, terapeutą.

IV. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii oraz przemocy domowej, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych socjoterapeutycznych

1. Współfinansowanie realizowanych na terenie szkół programów rekomendowanych służących do prowadzenia edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, rozpoznawanie zjawisk używania środków odurzających, substancji psychotropowych oraz uzależnień behawioralnych.

Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji zastępczych wśród uczniów Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Reja w Nagłowicach, pozwoliła na kompleksową ocenę zjawisk związanych ze stosowaniem wybranych substancji psychoaktywnych, pojawiających się czynnikach ryzyka oraz potencjalnych szkód nimi powodowanych w badanej społeczności.

Rekomendowane zadania do realizacji w zakresie profilaktyki w świetle wyników z przeprowadzonych badań:

- **Przeciwdziałanie używaniu substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków oraz profilaktyka uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, hazardu.**

Rekomendowane zadania:

- 1) monitorowanie rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, w tym środków zastępczych i leków wydawanych bez wskazań lekarza używanych w celach pozamedycznych;
- 2) realizacja edukacji zdrowotnej w szkole w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom;
- 3) wdrażanie programów profilaktyki uzależnień z zakresu profilaktyki uniwersalnej, rekomendowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności;

- 4) uwzględnianie rozpoznanych potrzeb i problemów uczniów w zakresie zapobiegania uzależnieniom w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły;
- 5) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole w zakresie profilaktyki uzależnień, w szczególności uczniów i wychowanków zagrożonych niedostosowaniem społecznym i niedostosowanych społecznie;
- 6) upowszechnianie programów wczesnej interwencji opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, adresowanych do okazjonalnych użytkowników narkotyków, w szczególności marihuany i haszyszu;
- 7) wdrażanie i wspieranie rekomendowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych programów z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej, opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności dla dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym oraz dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także ich rodziców;
- 8) rozwijanie, przy wsparciu dorosłych, profilaktyki rówieśniczej, angażującej liderów młodzieżowych do działań na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom w środowisku szkolnym i lokalnym i promowania życia bez uzależnień;
- 9) zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozwijanie ich pasji i zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych;
- 10) podnoszenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień;
- 11) przygotowanie przez szkołę procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, z uwzględnieniem zadań osób podejmujących interwencje;
- 12) upowszechnianie przykładów dobrych praktyk prawidłowo opracowanych i realizowanych programów wychowawczo-profilaktycznych;
- 13) upowszechnianie programów rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców w zakresie przeciwdziałania narkomanii;
- 14) upowszechnianie publikacji i materiałów kierowanych do rodziców na temat ryzyka używania narkotyków;
- 15) współpraca z rodzicami przy realizacji programów profilaktyki selektywnej i wskazującej, w szczególności dla dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym oraz dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- 16) zintensyfikowanie współpracy szkoły z gminą w sprawie realizacji zadań z zakresu profilaktyki narkomanii zawartych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii;
- 17) współpraca szkoły z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły na rzecz przeciwdziałania narkomanii w środowisku lokalnym.

- **Kształtowanie umiejętności uczniów i wychowanków w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów.**

Rekomendowane zadania:

- 1) realizacja w szkole programów profilaktycznych dotyczących zagrożeń przestrzeni medialnej;
- 2) upowszechnianie przeznaczonych dla uczniów i wychowanków materiałów edukacyjnych dotyczących odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z nowych mediów;
- 3) wdrażanie programów edukacyjnych dla uczniów i wychowanków dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu oraz sposobów reagowania w sytuacjach zagrożenia;
- 4) upowszechnianie materiałów metodycznych dla nauczycieli i wychowawców dotyczących bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez uczniów i wychowanków;
- 5) upowszechnianie informacji o punktach konsultacyjnych i liniach pomocowych dla uczniów

i wychowanków, w których można zgłaszać przypadki niebezpiecznych zdarzeń w Internecie;

- 6) upowszechnianie materiałów informacyjnych dla rodziców dotyczących bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez uczniów i wychowanków;
- 7) współpraca z rodzicami uczniów i wychowanków w zakresie bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez ich dzieci;
- 8) poszerzenie współpracy z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły na rzecz prawidłowego funkcjonowania uczniów i wychowanków w środowisku cyfrowym.

- **Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.**

Rekomendowane zadania:

- 1) upowszechnianie i realizacja w szkole programów służących promocji zdrowego stylu życia;
- 2) upowszechnianie programów edukacyjnych z zakresu zdrowego żywienia i aktywności fizycznej;
- 3) upowszechnianie w szkole programów z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa;
- 4) organizowanie i wspieranie działań służących promocji zdrowego stylu życia, w szczególności:
 - a) organizacja żywienia w szkole zapewniającego ciepły i zgodny z normami żywieniowymi posiłek,
 - b) uwzględnianie potrzeb dzieci w zakresie diety,
- 5) podejmowanie działań ograniczających spożywanie napojów o zwiększonej zawartości cukru i barwników na rzecz konsumpcji wody w celu poprawy zdrowia dzieci i młodzieży;
- 6) planowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja szkolnej polityki w zakresie aktywności fizycznej;
- 7) podejmowanie działań w celu zwiększenia zaangażowania uczniów w zajęcia wychowania fizycznego;
- 8) zagospodarowanie czasu wolnego ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej w szkole oraz poza nią;
- 9) monitorowanie dostępności do profilaktycznej opieki zdrowotnej uczniów i wychowanków, w szczególności z terenów wiejskich;
- 10) podnoszenie kompetencji nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły w zakresie realizacji edukacji zdrowotnej, w szczególności zdrowego żywienia oraz zapobiegania zaburzeniom odżywiania;
- 11) upowszechnianie materiałów z zakresu edukacji zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowego żywienia i aktywności fizycznej, skierowanych do nauczycieli i rodziców;
- 12) popularyzacja programu sieci szkół promujących zdrowie;
- 13) zwiększenie kompetencji nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły oraz rodziców w zakresie zdrowego stylu życia;

Działania profilaktyczne powinny się przede wszystkim koncentrować na budowaniu właściwych postaw wobec spożywania alkoholu, narkotyków przez dzieci i młodzież oraz dorosłych, a także na budowaniu właściwych postaw wobec palenia nikotyny. W przypadku dzieci poniżej 13 roku życia zasadnym wydaje się być realizacja programów profilaktyki pierwszorzędowej lub uniwersalnej, skierowanej do całej populacji szkoły aby jak najwcześniej zapobiegać pierwszym próbom zachowań ryzykownych; Celem profilaktyki pierwszorzędowej jest rozwijanie różnych umiejętności, które pozwolą młodemu człowiekowi radzić sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi i z przeżywanymi w związku z nimi emocjami. Natomiast profilaktyka uniwersalna ma na celu przeciwdziałanie inicjacji w zakresie różnych

zachowań ryzykownych (zwłaszcza wśród młodzieży szkolnej) poprzez dostarczenie odpowiedniej informacji oraz wzmacnianie czynników chroniących i redukcję czynników ryzyka. Działania te dotyczą zagrożeń rozpowszechnionych, takich jak np. używanie substancji psychoaktywnych (narkotyki, alkohol) czy przemoc.

Cele te mogą być osiągnięte między innymi poprzez ograniczanie czynników ryzyka związanych ze środowiskiem rodzinnym i rówieśniczym, poprawę funkcjonowania emocjonalnego i społecznego, kształtowanie adekwatnych przekonań normatywnych dotyczących substancji psychoaktywnych, promocję postaw prozdrowotnych oraz wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów.

2. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez szkoły, świetlice, instytucje kultury a skierowanych do dzieci i młodzieży.

3. Współfinansowanie nagród dla dzieci i młodzieży biorących udział w konkursach profilaktycznych, dotyczących problemu uzależnień.

4. Wspieranie różnych form uczestnictwa w kulturze, edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę oraz innych społecznie akceptowanych działalności związanych z propagowaniem zdrowego i abstynenckiego stylu życia, poprzez uczestnictwo w zajęciach teatralnych, tańca, rytmiki, zajęć plastycznych i muzycznych.

5. Popularyzacja różnych form kultury fizycznej w środowisku dzieci i młodzieży, jako alternatywa spędzania czasu wolnego dla środowisk dysfunkcyjnych.

6. Popularyzacja zdrowotnych, wychowawczych, poznawczych i wypoczynkowych walorów różnych dziedzin sportu, rekreacji ruchowej i turystyki, poprzez prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych.

7. Współfinansowanie organizowanych przez szkoły, świetlice i instytucje kultury występów teatralnych, konkursów o tematyce antyalkoholowej i antynarkotykowej; dofinansowanie wycieczek, kolonii, półkolonii, rajdów, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w czasie ferii i wakacji.

8. Finansowanie zakupu prenumeraty czasopism, plakatów, ulotek, broszur, filmów i innych materiałów edukacyjnych o tematyce profilaktycznej.

9. Zakup gadżetów związanych z profilaktyką problemów alkoholowych dla szkół, świetlic środowiskowych i bibliotek.

9. Finansowanie zakupu materiałów biurowych, plastycznych do realizacji działań i zajęć profilaktycznych organizowanych przez świetlice, szkoły, biblioteki o tematyce ściśle powiązanej z problemem uzależnień, profilaktyki oraz promocji zdrowego stylu życia.

10. Dofinansowanie lokalnych imprez, akcji i konkursów promujących zdrowy styl życia, łączący psychoprofilaktykę z aktywnością sportowo - turystyczno – rekreacyjną oraz uczestnictwem w działaniach kulturalnych.

11. Zakup artykułów żywnościowych na imprezy okolicznościowe i inne przedsięwzięcia (m.in. Dzień Dziecka, spotkania wigilijne, wielkanocne, zabawy choinkowe, wycieczki, pikniki, rajdy itp.) organizowane dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych.

12. Finansowanie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

13. Kontynuacja działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 r. życia.

13. Opracowanie „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych” na terenie Gminy Nagłowice, obejmującej podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocą, a także postawami społecznymi wobec tychże zjawisk.

14. Kontynuacja badań w ramach „Diagnozy zagrożeń uczniów”, skierowanych do uczniów V-VI oraz VII-VIII klasy szkoły podstawowej. Celem badania jest analiza zagadnień społecznych w perspektywie młodzieży. Zagadnienia te odnoszą się do podstawowych problemów życia społecznego i diagnozują młodzież w następujących obszarach: szkoła, rodzina, zdrowie, zwyczaje żywieniowe, przemoc i

agresja, granie w gry, korzystanie z Internetu i smartfonu, podstawowe czynności życia codziennego, praca i ekonomia, kapitał społeczny.

V. Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Współpracę z lokalnymi organizacjami na rzecz zmniejszenia zagrożenia patologią społeczną wśród dzieci, młodzieży i dorosłych : Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Grupami Wsparcia, ZPO Nagłowice, ZPO Warzyn, Samorządowym Centrum Bibliotek i Kultury „Dworek Mikołaja Reja” oraz świetlicami.
2. Finansowanie zatrudnienia osoby AA , która prowadzi Grupę Wsparcia .

VI. Działalność i praca Komisji

1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
2. Odbywanie posiedzeń komisji raz w miesiącu lub częściej w razie pilnej potrzeby.
3. Współpraca z lekarzem psychiatrą i psychologiem.
4. Uczestnictwo w szkoleniach i naradach.
5. Inspirowanie różnych form interwencji kryzysowych mających wpływ na rozwiązywanie patologii społecznej.
6. Kontrole punktów sprzedaży alkoholu i lokali gastronomicznych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i prawa lokalnego.
7. Do prowadzenia kontroli upoważnia się członków GKRPA, Policję.

VII. Rozwiązywanie problemów przemocy w rodzinie

1. Wspieranie i współpraca z zespołem interdyscyplinarnym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Współpraca z grupami roboczymi tworzonymi przez zespół interdyscyplinarny w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

VIII. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

1. Zwiększenie - w miarę możliwości - oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu poprzez stworzenie na terenie Gminy Nagłowice punktu usług społecznozawodowych, mającego na celu integrację społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym uzależnionych od alkoholu.

IX. Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego

Celem instytucji sądowego zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do leczenia odwykowego jest motywowanie do podjęcia terapii uzależnienia. Podstawę prawną zobowiązania do leczenia stanowią artykuły od 24 do 36 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Powyższą procedurę wdraża się wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Zobowiązanie nie ma charakteru przymusu prawnego. Przymus stosowany jest na etapie doprowadzania osoby uzależnionej od alkoholu na badanie przez biegłego, na rozprawę w sądzie i do zakładu leczniczego na podjęcie kuracji, jeśli odmawia ona współpracy. Nie ma jednak możliwości prawnych ani organizacyjnych zatrzymania pacjenta w zakładzie lecznictwa odwykowej wbrew jego woli.

Do przyjęcia zgłoszenia i wszczęcia postępowania zobowiązana jest gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych właściwa dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której dotyczy postępowanie.

Procedura:

1. Właściwym do wydawania postanowienia zobowiązującego do leczenia odwykowego

w wyznaczonej placówce jest zawsze Sąd Rejonowy .

2. Komisja rozpatruje wniosek na posiedzeniu przy udziale petenta i sporządza protokół z przeprowadzonych rozmów. Gromadzone są również informacje na temat zachowań alkoholowych pochodzące od wnioskodawcy, Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, kuratora.

3. Po wstępnym rozpoznaniu okoliczności sprawy petent kierowany jest na badania psychiatryczno-psychologiczne.

4. Jeżeli lekarz biegły orzeknie uzależnienie, Komisja proponuje zainteresowanemu podjęcie dobrowolnego leczenia odwykowego, wówczas akta sprawy nie są przekazywane przez Komisję do Sądu. Po złożeniu deklaracji o dobrowolnym podjęciu terapii petent rozpoczyna leczenie, a dokumentację w postaci potwierdzonych wizyt na terapii przedstawia na spotkaniach z Komisją, średnio co 3 miesiące. W każdej innej sytuacji (odrzućcie propozycji leczenia, przerwanie leczenia, dalsze picie pomimo leczenia) sprawę przejmuje Sąd i może wydać postanowienie zobowiązujące do leczenia odwykowego w wyznaczonej placówce.

Metody leczenia uzależnienia od alkoholu

Zasadniczą metodą leczenia uzależnienia w zakładach lecznictwa odwykowego jest psychoterapia uzależnienia, natomiast postępowanie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię uzależnienia i jest skierowane głównie na leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych oraz farmakologiczne wsparcie psychoterapii. Podstawowe cele psychoterapii to:

- zachowanie trwałej abstynencji,
- poprawa zdrowia psychicznego i fizycznego,
- nabycie umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych i społecznych.

Czas niezbędny do przeprowadzenia skutecznej terapii to 18-24 miesiące. Pierwszy, podstawowy etap psychoterapii uzależnienia od alkoholu w zakładach stacjonarnych i oddziałach dziennych trwa od sześciu do ośmiu tygodni, natomiast w placówkach ambulatoryjnych od czterech do sześciu miesięcy. Cały cykl psychoterapii uzależnienia trwa do dwóch lat i obejmuje do 240 godzin terapii grupowej i do 50 godzin terapii indywidualnej w ciągu roku. Po zakończonej terapii stacjonarnej osoby uzależnione, w celu kontynuowania leczenia, kierowane są do dalszej psychoterapii w zakładach ambulatoryjnych oraz do grup samopomocowych Anonimowych Alkoholików i klubów abstynenta. Czas leczenia w Oddziałach Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych nie przekracza 10 dni.

**Zasady wynagradzania członków
Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nagłowicach**

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przewodniczącemu ustala się wynagrodzenie w wysokości 145,00 zł za udział w posiedzeniu komisji.
2. Wynagrodzenie określone w pkt. 1 przysługuje za:
 - a) udział w posiedzeniach i pracach Komisji,
 - b) udział z przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
3. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzona jest na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego członkom Komisji przez Wójta.
4. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności sporządzona każdorazowo z posiedzenia Komisji lub przeprowadzonej kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, zatwierdzona przez Przewodniczącego Komisji pod względem merytorycznym.
5. Wypłata wynagrodzenia dokonywana będzie po zatwierdzeniu listy płac przez Wójta lub osoby upoważnionej w terminie 14 dni od dnia posiedzenia Komisji.
6. Członkom Komisji należy się zwrot kosztów podróży za dojazdy na szkolenia i konferencje podnoszące kwalifikacje w dziedzinie uzależnień profilaktyki uzależnień, za udział w sesjach Sądu, przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży - na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. 2013 poz. 167 z późn. zm.)

**PLAN FINANSOWY ZADAŃ
OKREŚLONYCH W GMINNYM PROGRAMIE
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2023 ROK.**

Lp.	ZADANIE		Kwota
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych od alkoholu		6 000, 00 zł
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.		5 000, 00 zł
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii oraz przemocy domowej, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych socjoterapeutycznych	rozwiązywania problemów alkoholowych	20 000, 00 zł
		przeciwdziałania narkomanii	3 000,00 zł
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących:	rozwiązywaniu problemów alkoholowych	15 000, 00 zł
		przeciwdziałaniu narkomanii	1 000, 00 zł
5.	Działalność i praca Komisji		20 000,00 zł
	Łączna kwota środków budżetowych		70 000,00 zł

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań gminy. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały jest narzędziem do realizacji ww. zadań ustawowych. W programie zostały wskazane środki finansowe na przeprowadzenie zaplanowanych zadań. Jest to tzw. fundusz alkoholowy, czyli dochód gminy pochodzący z opłat za korzystanie z zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych. Realizacja programu nie rozwiąże wszystkich problemów dotyczących uzależnień, jednakże spowoduje stworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje do powstrzymania się od spożycia alkoholu. Prowadzenie działalności wychowawczej i informacyjnej, ograniczenie dostępności do używek, przyczyni się do zapobiegania negatywnym następstwom uzależnień.

Niniejszy program został opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy. W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 r. jest zasadne.